

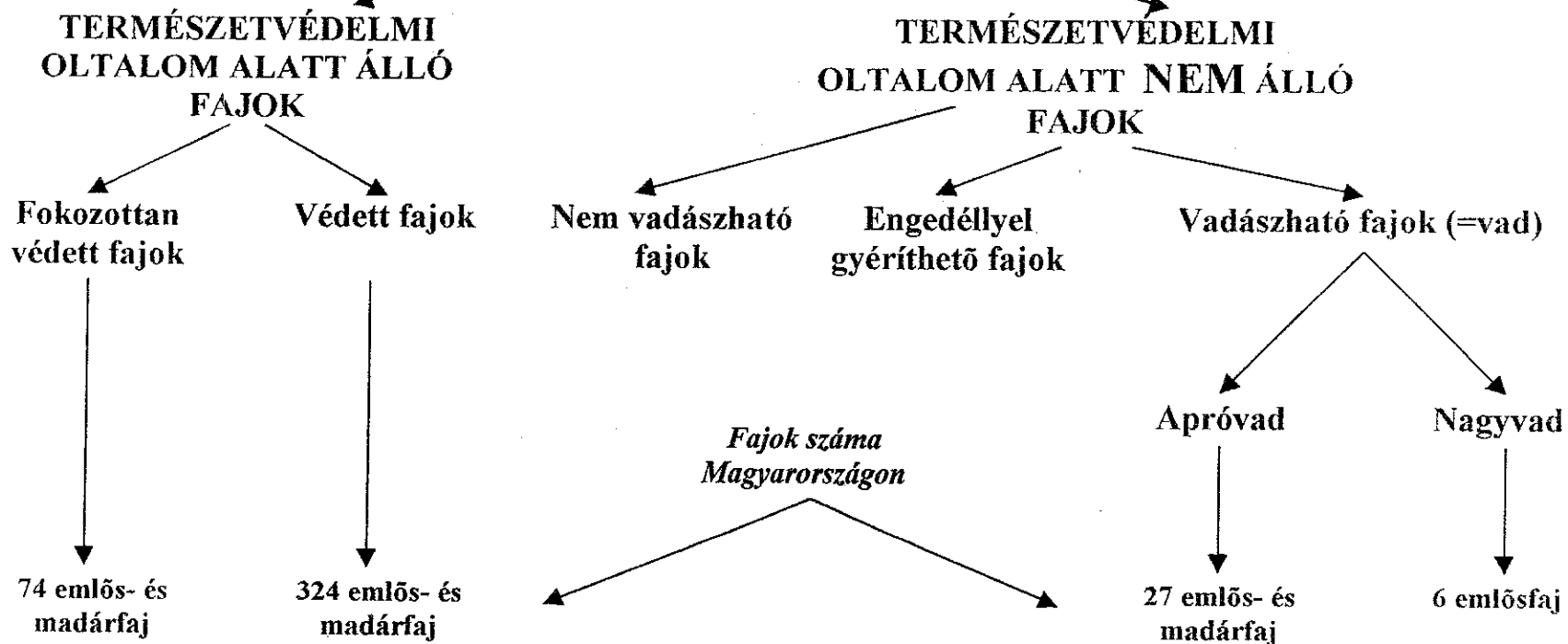
KÖRNYEZETVÉDELMI MINISZTERIUM,
TERMÉSZETVÉDELMI HIVATAL

A VADGAZDÁLKODÁS-VADÁSZAT ÉS A TERMÉSZETVÉDELEM KÖZÖS ÉRDEKEI

- *A természetes és a természetközeli élőhelyek megóvása, rekonstrukciója, új (vizes, cserjés, erdős) élőhelyek kialakítása, a biológiai sokféleség megőrzése*
- *Természetközeli erdő-, mező-, nád-, hal- stb. gazdálkodási módszerek, természetkímélő technológiák alkalmazása*
- *A gazdálkodás káros hatásainak csökkentése:*
  - *vegyszermentes technológiák és ésszerűbb műtrágya felhasználás*
  - *környezetkímélő gépesítés*
  - *táblásítás visszaszorítása, monokultúrák korlátozottabb alkalmazása*
  - *a mezőgazdasági területek változatosabbá tétele (kisparcellás művelés, őshonos fafajú fasorok és cserjefoltok telepítése, mezőgazdasági művelésre alkalmatlan területek erdősítése)*
  - *erdők tarvágásának mellőzése*
  - *búvóhelyek visszahagyása a mezőgazdasági művelés során*
- *A természeti területek tűz elleni védelme, nádas, árokpart, tarló és más területek égetésének mellőzése*
- *A természeti értékek gyűjtésének csökkentése, a természeti értékek, életközösségek károsításának elhárítása*
- *A környezet védelme (vizek tisztaságának megőrzése, talajszennyezés elkerülése, levegőtisztaság védelme, zaj elleni védelem, szemetelés és a természeti területek szennyezésének megakadályozása)*
- *A turizmus kedvezőtlen hatásainak mérséklése, az ökoturizmus támogatása*
- *A vadállomány szabályozása*
- *Az orvvadászat visszaszorítása, szigorú szankcionálása*
- *Vadbetegségek megelőzése, kezelése, a vadon élő állatok hibridizációjának, elházasodásának megakadályozása*

VADON ÉLŐ EMLŐS- ÉS MADÁRFAJOK

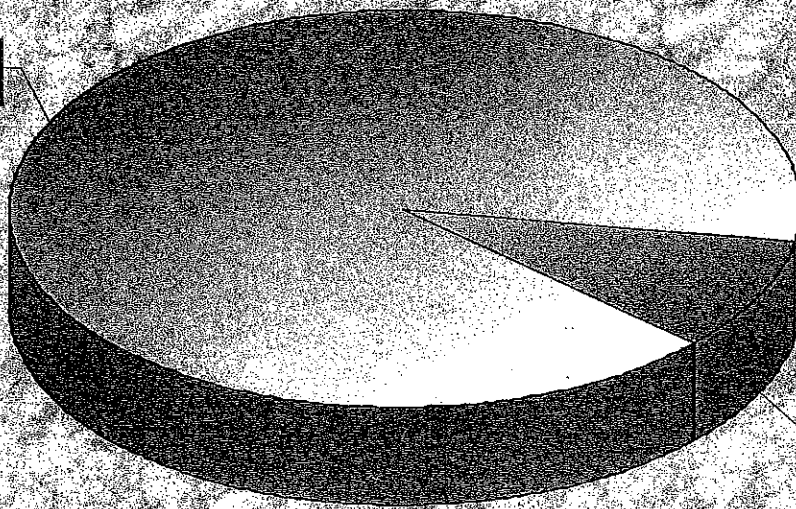
A védetté nyilvánítások alakulása és jelenlegi helyzete
(1990. december 31. / 1994. december 31. / 2000. január 1.)

Védett természeti területek

	száma			területe			ebből fokozottan védett		
	1990	1994	2000	1990	1994	2000	1990	1994	2000
				hektár			hektár		
Nemzeti parkok	4	5	9	146596	177738	440839	25331	29224	76717
Tájvédelmi körzetek	44	51	38	413442	466653	349242	57691	55686	31544
Természetvédelmi területek	138	145	140	35006	26230	25793	781	1680	1317
Természeti emlékek	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Országos jelentőségű védett természeti területek összesen	186	202	188	595044	670621	815874	83803	86590	109577
Önkormányzatok által védett természeti területek	880	1067	1210	34720	32964	33875	0	0	0
Mindösszesen	1066	1269	1398	629764	703585	849749	83803	86590	109577
Magyarország területe				hektár			%		
				9303000			100		
Védett természeti területek aránya az ország területéhez képest				629764	703585	849749	6,8	7,6	9,1

Védett természeti területek aránya Magyarország területéhez képest

90,9%

9,1%

Nemzetközi egyezmények hatálya alá tartozó védett természeti területek

UNESCO MAB Bioszféra Rezervátumok

<i>a terület neve</i>	<i>teljes terület (ha)</i>	<i>magterület (ha)</i>
Hortobágyi Bioszféra-rezervátum	52000	1285
Kiskunsági Bioszféra-rezervátum	22095	2280
Fertő-tavi Bioszféra-rezervátum	12542	375
Aggteleki Bioszféra-rezervátum	19595	230
Pilisi Bioszféra-rezervátum	23313	1708
összesen	129545	5878

Nemzetközi jelentőségű hazai vadvizek (ramsari területek)

<i>a terület neve</i>	<i>bejegyzés éve</i>	<i>terület (ha)</i>
Balaton (október 1. és április 30. között)	1989	59800
Béda-Karapanca	1997	1150
Biharugrai halastavak	1997	2791
Bodrogzug	1989	3782
Fertő-tó	1989	8432
Gemenc	1997	16873
Hortobágy 4 különálló területe	1979	23121
Izsáki Kolon-tó	1997	2962
Kardoskúti Fehér-tó TT	1979	488
Kis-Balaton	1979	14745
Kiskunsági Szikes Tavak	1979	3903
Mártélyi TK	1979	2232
Ocsai TK	1989	1078
Pacsmagi Tavak TT	1997	485
Pusztaszeri TK területéből	1979	5000
Rétszilasi halastavak TT	1997	1508
Szaporcai Ó-Dráva-meder	1979	257
Tatai Öreg-tó	1989	269
Velencei Madárrezervátum és Dinnyési Fertő TT	1979	965
Összesen		149841

UNESCO Világ Kulturális és Természeti Öröksége

<i>a terület neve</i>	<i>bejegyzés éve</i>
Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai	1995
Hollókő	
Budai Vár	
Hortobágyi Nemzeti Park	1999

Európa Diploma (Európa Tanács)

<i>a terület neve</i>	<i>bejegyzés éve</i>	<i>területe (ha)</i>
Ipolytarnóci ősmaradványok	1995	513
Szénás-hegyek (Budai TK)	1995	1345
Tihanyi-félsziget (előkészítés alatt áll)		1540

KÖRNYEZETVÉDELMI MINISZTERIUM,
TERMÉSZETVÉDELMI HIVATAL

TERMÉSZETVÉDELMI EGYEZMÉNYEK

S. sz.	Egyezmény címe	Elfogadásának időpontja, helye	Magyarország csatlakozásának időpontja
1.	Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizekről, különösen mint a vízimadarak tartózkodási helyéről (Ramsari Egyezmény)	1971. február 2. Ramsar	1979
2.	Egyezmény a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről (CITES)	1973. március 3. Washington	1985
3.	Egyezmény a vándorló vadon élő állatfajok védelméről (CMS)	1979. június 23. Bonn	1983
4.	Egyezmény az európai vadon élő növények, állatok és természetes élőhelyeik védelméről (Berni Egyezmény)	1979. szeptember 19. Bern	1990
5.	Egyezmény a biológiai sokféleségről	1992. június 5. Rio de Janeiro	1994

Magyarország természetvédelmi térképe 2000

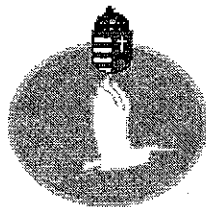

Jelmagyarázat

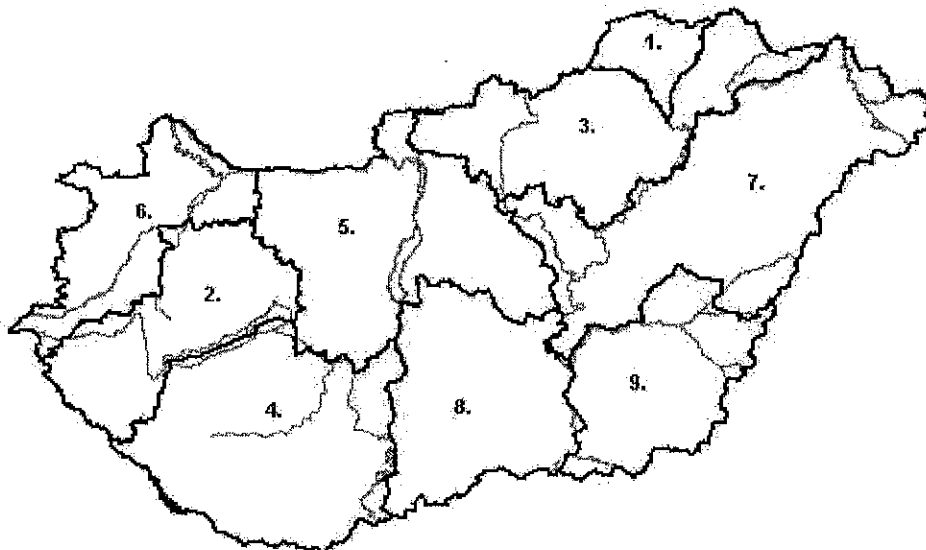
- Nemzeti park
- Tájvédelmi körzet
- Természetvédelmi terület
- Nemzeti park igazgatóság működési területe
- és székhelye

Szerkesztette:
Mártha Viktor © 2000

KÖRNYEZETVÉDELMI MINISZTERIUM,
TERMÉSZETVÉDELMI HIVATAL

AZ ÁLLAMI TERMÉSZETVÉDELEM MAGYARORSZÁGI SZERVEI

KöM, Természetvédelmi Hivatal
1121 Budapest
Költő u. 21.
Tel.: 395-26-05;
fax: 200-88-80

Környezet- és Természetvédelmi Főfelügyelőség
1101 Budapest
Fő u. 44-50.
Tel.: 457-35-45;
fax: 201-42-82

KGI Természetvédelmi Intézete
1092 Budapest
Kinizsi u. 30-36.
Tel.: 215-67-05;
fax: 456-09-12

1. Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság
3758 Jósvafő
Tengerszem oldal 1.
Tel./fax: (48) 350-006

5. Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
1021 Budapest
Hűvösvölgyi u. 52.
Tel.: (1) 200-4033;
fax: (1) 200-1168

2. Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
8200 Veszprém
Vár u. 31.
Tel.: (88) 427-056;
fax: (88) 427-855

6. Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság
9435 Sarród
Kócsagvár
Tel.: (99) 370-926;
fax: (99) 371-590

3. Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
3304 Eger
Sánc u. 6.
Tel.: (36) 411-581;
fax: (36) 412-791

7. Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
4024 Debrecen
Sumen u. 2.
Tel.: (52) 349-922;
fax: (52) 410-645

4. Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság
7625 Pécs
Tettye tér 9.
Tel.: (72) 517-200;
fax: (72) 517-229

8. Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság
6001 Kecskemét
Liszt Ferenc u. 19.
Tel.: (76) 482-611;
fax: (76) 481-074

9. Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság
5541 Szarvas
Anna-liget
Tel.: (66) 312-459;
fax: (66) 311-658

Országos jelentőségű védett területek művelési ágak szerinti megoszlása

1990	művelési ág									
	Szántó	Gyep	Szőlő	Kert	Gyümölcs	Nádas	Erdő	Halastó	Kivett	Összesen
védelmi kategória	hektár / %									
Nemzeti parkok	9511	59019	517	288	185	2833	57756	1375	15112	146596
Tájvédelmi körzetek	59828	76786	3452	1979	2133	8680	222741	3848	33995	413442
Természetvédelmi területek	3935	11414	86	196	94	1210	9310	344	8417	35006
Összesen	73274	147219	4055	2463	2412	12723	289807	5567	57524	595044

1994	művelési ág									
	Szántó	Gyep	Szőlő	Kert	Gyümölcs	Nádas	Erdő	Halastó	Kivett	Összesen
védelmi kategória	hektár									
Nemzeti parkok	14304	66247	513	262	68	9949	63558	3842	18995	177738
Tájvédelmi körzetek	68362	94567	3142	1270	1951	3235	252592	4540	36994	466653
Természetvédelmi területek	2451	7526	81	168	20	975	11028	675	3306	26230
Összesen	85117	168340	3736	1700	2039	14159	327178	9057	59295	670621

2000	művelési ág									
	Szántó	Gyep	Szőlő	Kert	Gyümölcs	Nádas	Erdő	Halastó	Kivett	Összesen
védelmi kategória	hektár									
Nemzeti parkok	47174	129046	8538	177	645	13825	173398	6158	61878	440839
Tájvédelmi körzetek	51098	76926	945	479	1713	1985	191265	2845	21986	349242
Természetvédelmi területek	1659	7356	195	235	20	1284	10517	1985	2542	25793
Összesen	99931	213328	9678	891	2378	17094	375180	10988	86406	815874

Művelési ágak változása Magyarországon 1990 -1999 között

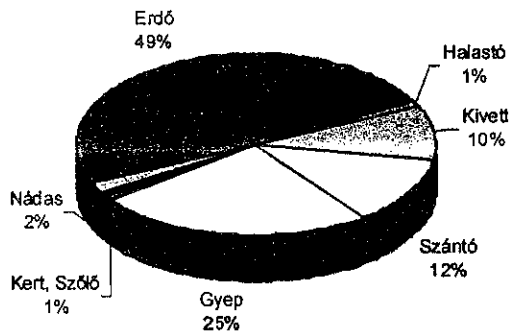
forrás: Központi Statisztikai Hivatal

	Szántó	Gyep	Szőlő	Kert	Gyümölcs	Nádas	Erdő	Halastó	Kivett	Összesen
	1000 hektár									
1990	4712	1186	138	341	95	40	1696	27	1068	9303
1994	4714	1148	132	35	93	41	1767	27	1346	9303
1999	4708	1148	128	108	86	41	1769	32	1283	9303

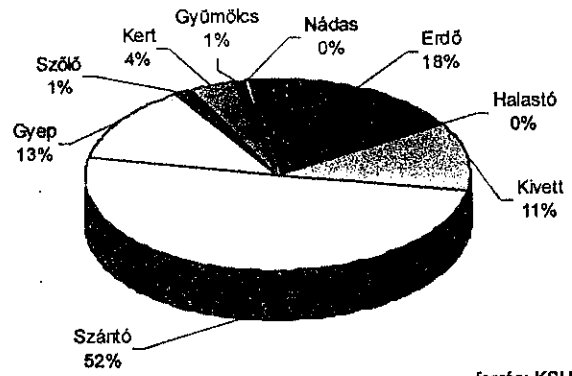

Országos jelentőségű védett területek megoszlása
művelési ágak szerint 1990

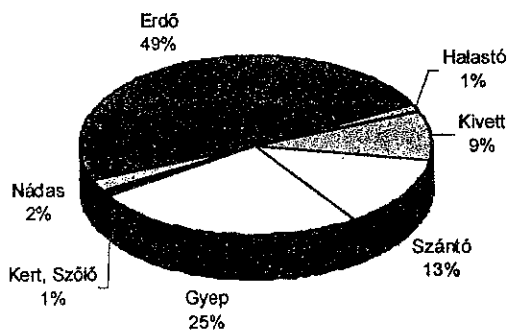

Magyarország művelési ágainak megoszlása 1990

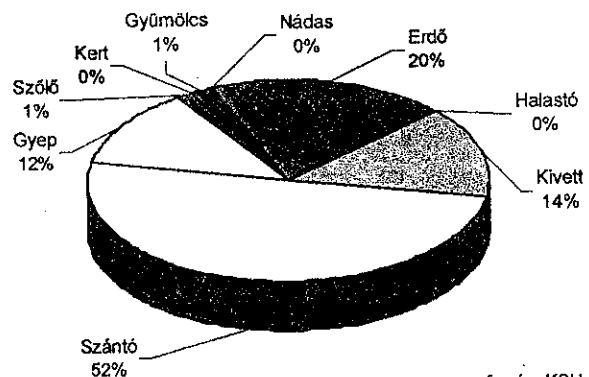

forrás: KSH

Országos jelentőségű védett területek megoszlása
művelési ágak szerint 1994

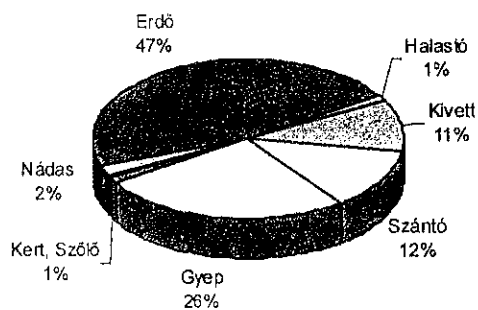

Magyarország művelési ágainak megoszlása 1994

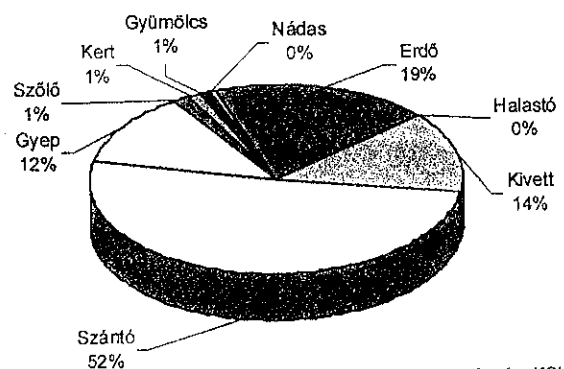

forrás: KSH

Országos jelentőségű védett területek megoszlása
művelési ágak szerint 2000

Magyarország művelési ágainak megoszlása 1999

forrás: KSH

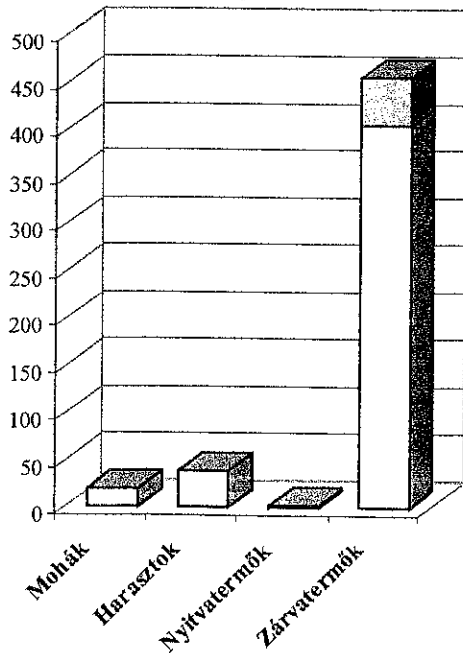

Terület nélkül védett természeti értékek

	a világon ismert fajok száma	hazai fajok száma	védett			fokozottan védett			összesen		
			1990	1994	2000	1990	1994	2000	1990	1994	2000
Növények	350000	3000	415	454	464	31	47	52	446	501	516
Mohák	25000	589	19	20	20	0	0	0	19	20	20
Harasztok	13000	60	27	38	38	0	1	1	27	39	39
Nyitvatermők	640	8	0	1	1	0	1	1	0	2	2
Zárvatermők	311360	2343	369	395	405	31	45	50	400	440	455
Állatok	1250000	42016	573	781	771	46	76	84	619	857	855
Gerinctelenek	1205000	41460	180	398	389	0	0	0	180	398	389
Gerincesek	45000	556	393	383	382	46	76	84	439	459	466
Körszájúak	*	*	0	0	2	0	0	0	0	0	2
Halak	22900	81	26	28	25	0	0	1	26	28	26
Kétéltűek	3000	16	16	16	16	0	0	0	16	16	16
Hüllők	6300	15	13	13	13	2	2	2	15	15	15
Madarak	8700	361	289	275	278	38	65	70	327	340	348
Emlősök	4100	83	49	49	48	6	9	11	55	58	59
Összesen:	1600000	45016	988	1235	1235	46	123	136	1065	1358	1371

* nincs adat

Védett és fokozottan védett növényfajok

Védett és fokozottan védett állatfajok

